

SMIL, drenering og tiltak i beiteområde 2026

Teamsmøte for kommunane i Agder

20. januar 2026

Kjellfrid Straume, Kari R. Theting og Marit Elise Smith Eidet

Statsforvalteren i Agder

20.01.2026

Agenda

1. Velkommen og presentasjon
2. Generelt om alle ordningane
 - Viktige datoar og tilpassing av ev. søknadsfristar i kommunane
 - LUF-midlar Agder 2025 og 2026
3. Forvaltning og fordeling av LUF-midlane og litt om lokale retningslinjer
 - Drenering, inkl. orientering frå dialog med fylkeskommunen
 - SMIL
 - Tiltak i beiteområde inkl. vilkår ved utstyr for digitale gjerder/overvåkning og midlar til søknader frå enkeltføretak i kommunar utan beitelag

Viktige datoar og tilpassing av eventuelle søknadsfristar i kommunane

Omfordeling av midlar i oktober

Kommunane melder til Statsforvaltaren innan 1. oktober

- behov for auka ramme til innkomne søknader
- ramme ut over behov i innkomne søknader
 - kan trekkjast inn og tildelast andre kommunar

Eventuelle søknadsfristar som kommunane set for sine søkjarar må vera **seinast 25. september**.

LUF-midler Agder 2025 og 2026

2025	Over-ført	Tildelt	Inndratt	Totalt disponibelt	Totale tilsegn	Udis-ponert
SMIL	0	6 100 000	1 668 933	7 768 933	6 586 303	1 182 630
Drenering	0	10 500 000	1 750 747	12 250 747	10 384 836	1 865 911
Tiltak i beiteområde	0	1 140 000	53 123	1 193 123	1 193 123	0

2026	Overført	Tildelt	Totalt
SMIL	0	6 100 000	6 100 000
Drenering	1 865 911	6 300 000	8 165 911
Tiltak i beiteområde	0	2 000 000	2 000 000

Drenering

75 % av ramma i 1. fordeling etter

- tilsegn to siste år
- fulldyrka areal
- innmeldt behov

25 % etter behov i innkomne søknader

Dersom fylkesramma går tom, starta omfordeling mellom kommunar før annonsert omfordeling i oktober?

SMIL-strategi/overordna retningslinjer

Lindesnes kommunes retningslinjer for tilskudd til:

**Spesielle miljøtiltak i jordbrukets kulturlandskap (SMIL),
2025 – 2028**

Formålet med tilskuddet er: Å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensingen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift.

Rydding av kratt og beiting med villsau har gitt et åpent og flott kulturlandskap på Stusøy utenfor Mandal. Foto: Kirstine Fuskeland

Viktige, lokale utfordringer i jordbrukets kulturlandskap:

- Jordbrukets kulturlandskap gror igjen
- Uønskede og fremmede arter sprer seg i stort tempo
- Utslipp av klimagasser til luft og avrenning av næringsstoffer til vann

SMIL-tiltakene skal gi:

- Et åpent og variert kulturlandskap
- Reduksjon i fremmede og/eller skadelige plantearter på/ved jordbruksareal
- Reduksjon i utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket

- En statlig tilskuddsordning som kommunene forvalter
- Nasjonal forskrift og rundskriv
- Lokale målsettinger/strategier/retningslinjer:

§ 8 i forskrift: *Kommunen skal fastsette overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog med statsforvalteren og næringsorganisasjonene i jordbruket lokalt*

Foto:

Tiltak i beiteområde

- 75 % i 1. fordeling etter tal dyr som beiter i beitelag i kommunen
- 25 % haldast tilbake til kommunar med behov for auka ramme til innkomne søknader
 - også til enkeltforetak som av geografiske årsaker ikkje har høve til å vera med i beitelag
 - startar fordeling av desse midlane i april

Eksempel på vilkår – digitale gjerder

- Utstyret skal brukes på storfe og småfe som beiter i utmark innenfor omsøkte område (UKL), og etter utstysleverandøren sin bruksbeskrivelse.
- Beitebruker er ansvarlig for å ha oversikt over kulturminner, biologiske verdier i området, og eventuelt andre viktige verdier som inngår i landskapet. Beitebruker må tilpasse beitetrykk og avgrensing av det digitale gjerdet etter forholdene.
- Funksjonelle sporingsenheter/klaver og annet elektronisk utstyr som ikke lenger er i bruk til dyr på utmarksbeite, skal stilles til disposisjon for andre beitebrukere innen området (forkjøpsrett). Dette gjelder innen 5 år etter at utstyret er anskaffet.

(Eksempel fra Landbruksforvaltningen Røros, Os, Holtålen, 07.05.2025)

Forslag til endring i lokale retningslinjer

Se: [Jordbruksforvaltning | Statsforvalteren i Agder](#),
i boks til høyre: SMIL, UKL og tiltak i beiteområder

Kommunens spesifikke vilkår ved enkelte tiltakstyper:

- Omsettelig utstyr, som det er gitt tilskudd til, må ikke omsettes **utenfor beitelaget(?)** før minimum forventa levetid av utstyret har gått. (Kommunen kan anslå denne til f.eks. fem år.)

